СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 289. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 11. грудня, 1929. VOL. XXXVII. No. 289. Jersey City, N. J., Wednesday, December 11, 1929. THREE CENTS.

ЙОНҐ ВЗИВАЄ ДО ЗЛИТТЯ МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ СЕРЕДНИКІВ

ЩОБИ В ТОЙ СПОСІБ УСУНУТИ КОНКУРЕНЦІЮ Й НЕ ПІДПАСТИ ПІД ДИКТАТ ЕВРОПИ.

ВАШИНҐТОН, 10. грудня. — Овен Д. Йонґ, президент „Редіо Корпорейшен оф Америка", зложив звіт перед Сенатським міжстейтовим торговельним комітетом у справі обєднання телеґрафічних і телефонічних компаній. На його думку треба злитися слідуючим компаніям: Редіо Корпорейшен оф Америка, Ди Інтернешенел Телеґреф енд Телефон Компані й Вестерн Юніон.

Йонґ твердить, що всі ті три компанії взаїмно себе поборюють і через те не можуть видержати конкуренції з Европою, де того рода комунікаційні середники опинилися тепер під одним проводом. Щоби можна дати кращу обслугу й дешевшу, треба злити всі три американські компанії в одну. Найкраще було би, казав Йонґ, щоби нова компанія залишилася в приватних руках. Колиж це не можливе, так хай держава перебирає провід.

ЗАМАЛО ЗАНЮХАТИ, ТРЕБА ЗАСМАКУВАТИ.

ВАШИНҐТОН, 10. грудня. — Скінчилася вже справа з сенатором Брукгартом і його спомином про напої, які він „занюхав" на обіді банкирів в однім з вашингтонських готелів. Обід той відбувся ще перед трома роками. Брукгарт сам не пє і тоді не пив ніяких напитків, але заявив, що чув носом, як заносило алькоголем.

Ґренд джурі орекло, що такий здогад не дає основи до карного обжаловання.

ФОТОҐРАФІЇ З ПОЛУДНЕВОГО БІГУНА.

ЛИТЛ АМЕРИКА (Антартика), 10. грудня. — В хемічній ляборторії Бирда займаються тепер викликуванням численних фотоґрафій, які знято підчас летів до полудневого бігуна й околиці. Всі фотоґрафії гарно вдалися.

ПАПІР НА ЧАСОПИСИ ПОДОРОЖІВ.

НЮ ЙОРК, 10. грудня. — Понад 100 ґазетних видавців скликали надзвичайну конвенцію, щоби запротестувати проти підвишки ціни на ґазетний папір. Канадійські паперові промисловці, які створили з того промислу монополь, піднесли тепер ціну паперу на $5 за тону. Проти цього піднесли протест 300 найбільших ґазетних видавців Америки.

В ГАЙТІ ВЖЕ СПОКІЙНО.

ПОРТ О ПРЕНС (Гайті), 10. грудня. — На острові повний спокій. За послідних 24 годин не було ніяких заворушень. Мали відбутися ще три демонстрації, але їх не було. Остров дістає щораз більшу залогу. Президент Борно видав маніфест, в якім подає, що останні заворушення викликали амбітні одиниці, які хочуть повалити уряд.

ЗА ЯВНОЮ КОМІСІЄЮ В СПРАВІ ГАЙТІ.

ВАШИНҐТОН, 10. грудня. — Посол Гудлтон з Алабами критикував у палаті послів замір президента в справі створення спеціяльної комісії в справі Гайті. Гудлтон домагався публичної комісії, яка сказалаб голосно перед цілим світом, чого Америка пішла до Гайті, що вона там зробила й що хоче робити. Посол твердив, що населення Гайті було віддане 14 літ на ласку американського мілітаризму. Конґрес не має нічого спільного з тою справою, бо конґрес не висилав ніяких військ до Гайті ні не давав згоди на таку акцію. Так ґоворив Гудлтон.

ЗА УСУНЕННЯ МАРИНАРІВ З ГАЙТІ.

НЮ ЙОРК, 10. грудня. — Редактори „Ди Нейшен" вислали до президента Ґувера телеґраму, в якій твердять, що виїмковий стан у Гайті є доказом банкротства військової адміністрації на острові. В телеґрамі говориться далі, що коли Америка не забере маринарів з Гайті, то світ буде уважати її гіпокритом акції в справі загального мира.

ВИКОНУЄМО РОБОТУ ПОЛОВИНИ СВІТА.

НЮ ЙОРК, 10. грудня. — Професор Колюмбійського університету, д-р Томас Торнтон Рід, відвідавши Европу й перевівши точні студії над умовинами праці в Америці й в Европі, оголосив тепер свої поміченння. Він твердить, що мильним є погляд, будьтоби Америка стала богатою завдяки своїм безмежним природним богатствам. Америка богатша від инших головно тому, що тут робітник дає три до сім разів більше роботи, ніж її виконує европейський робітник. Тому американський робітник більше заробляє й тому може він мати автомобіль і радіо в хаті.

МЕКСИКАНСЬКІ ГОСТІ.

НЮ ЙОРК, 10. грудня. — На днях зїдуться в Ню Йорку бувший президент Каєс, котрий вертає з подорожі по Европі, й Рубіо Ортис, нововибраний президент Мексика.

ЗА ПЯТЬДНЕВНИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ.

КЛІВЛЕНД, 10. грудня. — Делегати „Ди Інтернешенел Лейдіс Ґармент Воркерс Юніон", які зїхалися на конвенцію, ухвалили вислати до президента Ґувера резолюцію з домаганням заведення в урядових бюрах пятьдневного тижня праці, бо це було би добрим приміром для промисловців.

З РАТУНКОМ СУБМАРИН НЕ ДОБРЕ.

ВАШИНҐТОН, 10. грудня. — Нові спроби ратування затоплених підводних лодок виказали, що та справа стоїть тепер ще гірше, як стояла підчас світової війни. Нема людей підготованих до такої праці.

НАДУЖИТТЯ У ЛЬВІВСЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЯХ.

Дня 21 листопада львівська поліція та прокуратура займалися викритими недавно надужиттями при приниманні нижчих функціонарів до залізничої служби. Подробиці держать у тайні. Завісили в урядуванні вищого урядовця в персональнім рефераті Чопора. Слідство ведуть далі.

ЖИВЦЕМ ЗМЕЛЕНИЙ У МЛИНІ.

У селі Жужель, сокальського повіту, дістався поміж триби млина Йосиф Глинський через власну неосторожність і в наслідок цього поломало йому розгонове колесо руки і ноги, як також здавило його цілого.

ОСЬ ДО ЧОГО ДОВОДЯТЬ МІШАНІ СУПРУЖА!

Перед судом присяглих у Львові ставав Ян Якубішин, Поляк, що оженився з Українкою з Бібрки. Якубішин заводив усе в хаті політику і висмівався зі всього, що українське, чим всі рідні жінки і сама жінка почувалися обиджені. Коли одного разу Якубішин став лаяти жінку за те, що вона тримається свойого і коли в обороні нападеної жінки станули її батько і брат, Якубішин витягнув револьвер і хотів пострілити „кабануф". На щастя закінчилася ціла справа лише пораненням жінки, її батька і брата. Росправу проти Якубішина суд відложив і відіслав судові акти з поворотом до слідчого судді.

САМОВБИВСТВО МАДЯРСЬКОГО КОМУНІСТИЧНОГО КОМІСАРЯ.

„Н. В. Журналь" повідомляє, що у віденській лічниці помер мадярський комуніст д-р Зиґмунт Кунфі, котрий підчас революції на Мадярщині 1919 р. був народнім комісаром в уряді Белі Куна. Померший Зиґмунт Кунфі був ґімназіяльним учителем, а деякий час був мадярським міністром освіти в уряді ґр. Каролі. Коли цей уряд упав, він як соціялдемократ перейшов підча революції у табор комуністів і був народнім комісаром освіти. По упадку мадярської радянської республики Кунфі втік до Відня, де працював як журналіст у комуністичній пресі. Занедужавши, лежав довший час у лічниці, де закінчив життя самовбивством, випивши отрую.

ПРОТИ ЧЕРВОНОГО ТЕРОРУ

Студенти однорічної української Торговельної Школи у Львові на своїх зборах з дня 18 листопада ц. р. ухвалили протест проти червоного терору на Радянській Україні, жертвою якого падуть українські наукові робітники, учителі, селяне та робітники. В протесті говориться, що комуністичні чрезвичайки „за дванацять років" своєї діяльности „знищили вже десятки тисяч свідомого українського громадянства". І під цей час тисячі Українців коротають свій вік по тюрмах чрезвичайки, на Соловецьких Островах і на Сибірі. Всі вони безборонні і над всіми ними повисло марево смерти з рук комуністів, які „смертні присуди виконують не після доказаної вини, а після своєї большевицької совісти". Під протестом підписалося 35 студентів.

ПОЖЕЖІ.

В Ясеневі, коло Березова, в неділю, коли всі селяне були в церкві на богослуженні, діти гралися сірниками і підпалили будинки 6 господарів та спричинили шкоду на 100 тисяч золотих. — В Ґеніхівці, коло Бібрки, згоріли будинки Марії Ріпецької. Огонь був правдоподібно кимсь підложений.

ГАЛУЗКА ПРИДОРОЖНОГО КОРЧА — ДУШОГУБЦЕМ.

В місцевости Штробав трапився незвичайний випадок. А саме один радник міський вибрався мотоциклем на ранню протульку. Їдучи, зачіпив за ґалузку придорожного корча, яка так сильно вдарила по кишені радника, що в кишені вистрілив револьвер, якого куля вбила радника.

АМАТОР ПОРУЧЕНИХ ЛИСТІВ.

В почтовім уряді на Головній львівській стації від деякого часу пропадали поручені листи, в яких були грошеві посилки. Виявилося, що урядовець тої почти, Юрій Боґуслав К., викрадає з мішків поручені листи і гроші забирає собі. Його арештовано і засуджено на 3 місяці вязниці та позбавлення урядничих прав.

„СВЯТІ" КОРОВИ.

Коровячим „раєм" є Індії. Там корови у великому почоті ходять собі свобідно по улицях усіх міст. Коли, наприклад, їде трамвай улицею, а на шинах ляже собі корова, то трамвай мусить чекати доти, поки „свята" корова не буде ласкава встати й усунутися з дороги; або роблять ще й так, що котрийсь з їдучих у трамваю купує в склепі моркви чи бураків і заманює корову, щоб ішла за ним. Щойно тоді, як знаджена присмаком корова встане, трамвай їде далі. Трапляється часто, що корови, швендаючись по місті, заходять до яринних склепів і виїдають всю зелень та овочі. Власник не може її відганяти і хоч має великі втрати, то має собі за честь, що „свята" корова удостоїла його візитою й апетитом. Не вживають теж Індуси мяса корів і уважають великим прогріхом, коли магомеданські мешканці Індій їдять і ріжуть корови на мясо. З цього приводу доходить між Індусами і магомеданами до страшної ворожнечі, просто до вічних воєн.

ЖИВЦЕМ ПОХОРОНЕНІ!

До Гельсінґфорсу прибуло 13 мужчин і 1 жінка, котрі втекли зі Соловецьких островів. Розказують вони, що з цих островів, страшної каторги вязнів, втекло дотепер 60 вязнів. Втеча наступила підчас зміни варти. Видіставшися на волю, вязні блудили цілий тиждень серед лісів і болота й їли мох та сирі гриби, поки не дісталися до границь Фінляндії. Фінська влада вислала до границі стежі, заосмотрені в їду й напитки, щоби прийти в допомогу иншим втікачам. Збігці оповідають, що в лютім ц. р. чекісти „засудили" на смерть 150 осіб, між ними жінок і дітей. Присуд виконано в цей спосіб, що засудженим відрубувано руки й закривавлених та омлілих, але живих ще, кидано до одної ями й живцем закопувано.

ВИДАВНИЧИЙ ФОНД ІМ. Е. ЧИКАЛЕНКА.

З ініціятиви Української Господарської Академії у Подєбрадах відбулася нарада у справі вшанування памяти покійного Е. Чикаленка. Ухвалено утворити в Празі „Видавничий фонд ім. Е. Чикаленка", який в першу чергу має видати щоденник, спогади та инші праці покійного патріота-еміґранта. На нараду були запрошені також члени „Наукового Т-ва ім. Шевченка" у Львові.

ЗНАЄ 205 МОВ.

У Німеччині живе доктор Людвіґ Гаральд Шульц, котрий володіє 205 ріжними мовами. Він говорить, пише й читає на ріжних мовах і говорить навіть мовами найдикіших, найменше відомих світови людських племен.

СЕРБИ БЮТЬ.

У білгородськім готелі мешкав аташе італійського легунства, полковник Коссонес, який одного вечора підчас забави в каварні висмівав Югославію та сербський нарід зокрема. Його цинічні слова почув сербський спортовець Радо Лойович і почав з італійським полковником суперечку, жадаючи відкликання його слів. Коли полковник відважився ще раз насміхатись над столицею Югославії, Серб ударив його в лице і то так міцно, що скривавленого полковника відвезено до лічниці. Італійське посольство внесло в цій справі протест до югославянського міністерства.

ЗРІСТ ДОРІЖНІ В ПОЛЬЩІ.

В Польщі дорожіє постійно все, крім продуктів сільського господарства. Недавно подорожів цукор, дерево і богато инших предметів першої необхідности. Від 1-го жовтня увійшла в життя нова підвищена залізнича товарова тарифа. Підвишка в цій тарифі виносить на деякі товари навіть 100 процент. І так на риж піднесено тільки кілька процентів, але на деякі дано ціну перевозу на цілих 100 процентів.

В найближчих днях сподіються підвишки цін угля. Підвишка дійде до 10 процентів, а в дрібній торгівлі ще більше. На подорожіння вплине також транспорт, котрий в осінних місяцях буде завалений перевозом буряків, картоплі та инших рільних продуктів.

Нафтовий синдикат носиться з думкою піднести ціну нафти. Підвишка винесе наразі кілька процентів. Невідомо ще, що буде з цінами на залізні товари. Сьогодня вже є слідні сильні тенденції фабрикантів заліза піднести ціни на всі залізні товари.

Розуміється, що з приходом зими подорожіє сильно мануфактура, шкіра, ґалантерія і ин. Зріст цін на всі ті необхідні предмети впаде, розуміється, не на купців, тільки на споживачів — консументів, бо кождий купець мусить своє відбити на консументі.

Цікаво відмітити, що коли маршалок сойму представляв це на конференції м. Пілсудському, цей останній сказав, що ніякої економічної кризи в Польщі нема, а всі оповідання Дашиньского є видумкою.

НЕБУВАЛИЙ ГУРАҐАН В ЕВРОПІ

БАГАТО ЛЮДЕЙ І МАЙНА ЗАГИНУЛО В ПОТОКАХ ВОДИ, В МОРІ ТА ПІД РУЇНАМИ, СПРИЧИНЕНИМИ БУРЕЮ. КОМУНІКАЦІЯ ПЕРЕРВАНА. НОВІ ХВИЛІ ГУРАҐАНУ НАБЛИЖАЮТЬСЯ З ОКЕАНУ.

ЛОНДОН (Анґлія), 10. грудня. — Небувало страшної сили буря, що шаліла пять днів на океані та біля берегів Анґлії й над самою Анґлією, тепер почала трохи ущухати. Але надходять відомости про те, що наближається новий гураґан ще більшої сили. Бораметер упав до 27 і пів цаля, що не бувало за останні пятьдесять років.

В розбурханому морі загинуло багато ріжних малих і великих кораблів. Лише великих океанських 65 кораблів, менше й більше ушкоджених, змушені перестоювати бурю в пристанях. Ще тепер годі підрахувати, які величезні шкоди мореплавству зробила ця буря.

Над Анґлією кілька днів лив страшний дощ, котрий спричинив вилив рік. Затоплено багато селищ, фабрик і заводів та електричних стацій. Десятки квадратових миль тепер уявляють собою страшну руїну там, де стояли чепурні оселі. До цього часу підраховано, що в Анґлії загинуло 108 людей, а маєткові шкоди просто необчислимі.

ПАРИЖ (Франція), 10. грудня. — Страшна буря, що вже кілька днів шаліє над Францією, спричинила величезні шкоди. Багато миль телефонічних та телеґрафічних дротів пірвано, стовпи повалені. Тропічний дощ, що падає вже кілька днів, розмив багато брукованих доріг; в деяких місцях він розмив залізничі тори й великі обшари низин затопив потоками води.

Тому тепер перервано комунікацію між Парижем-Шербурґом-Гавром-Бордо та иншими більшими й меншими містами Франції.

ҐАҐА (Голяндія), 10. грудня. — Кілька днів панує над Голяндією страшна буря, яка спричинила великі шкоди населенню. На острові Тексель вона проламала запору, що захищає острів зі сторони Північного моря. Але населенню пощастило своєчасно направити запору й недопустити до залиття острова водою.

ЛІСБОНА (Портуґалія), 10. грудня. — Вже пятьнацятий день над Портуґалією шаліє буря з проливним дощем. Потоки води з виступивших берегів рік, що стікають бурхливими масами з гір, затопили кілька міст та сіл. Населення терпить страшну біду.

ФЕРРОЛЬ (Еспанія), 10. грудня. — Маси води, що спали на землю ізза хмаролома над малим марґадоським містом, знищили майже всі доми міста та зруйнували церкву. Населенню пощастило вратувати своє життя на околичних височинах.

ГАМБУРҐ (Німеччина), 10. грудня. — Гураґан зруйнував причал для направи великих пароплавів. Під руїнами його загинуло двох робітників. У місті вітер спричинив великі шкоди. Багато будинків поважно ушкоджено. Є потерпівші серед населення міста.

КИТАЙСЬКО-РОСІЙСЬКІ ПЕРЕҐОВОРИ.

ТОКІО (Японія), 10. грудня. — З Харбіна повідомляють, що через місто проїхала китайська делеґація, яку вислав Мукден до дальших, детальних переґоворів з Росією в справі конфлікту ізза Східно-Китайської залізниці. Делеґація ця має переїхати на стації Поґранична на російську територію, де будуть вестися дальші переговори.

На всьому китайсько-російському кордоні наступив спокій. Лише російські літаки час від часу роблять повітрову розвідку.

УРЯД КАЙ ШЕКА В СКРУТНОМУ СТАНОВИЩУ.

ЛОНДОН (Анґлія), 10. грудня. — Анґлійське правительство занепокоєне успіхами повстанців у Китаю, які вже загрожують великим приморським китайським містам, де мешкає багато Европейців, а особливо британських громадян. Для охорони й евакуації цього населення Анґлія посилає туди ще кілька своїх воєнних кораблів.

Присутність анґлійської фльоти та вояків у запіллю президента Кай Шека буде для нього значною моральною й фактичною допомогою, бо це забезпечує його від повстання на задах. Уряд націоналістичного правительства Китаю знайшовся ще в скрутнішому становищу ізза переходу на бік повстанців кількох нових полків урядового війська.

ШАНҐАЙ (Китай), 10. грудня. — За нарадою консулів почалась евакуація жінок і дітей анґлійських та американських громадян із загрожених повстанцями міст до Шанґаю, де знаходяться тепер значні европейські військові сили, що зможуть їх оборонити від нападу повстанців.

АМЕРИКА Й СВІТОВИЙ СУД.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 10. грудня. — Американський дипльоматичний представник у Берні, Мофат, підписав в імени свого уряду протокол про приступлення Злучених Держав до міжнародного суду в Газі.

ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКИХ АВТОМОБІЛІВ.

БРУСЕЛЬ (Бельґія), 10. грудня. — Представники майже всієї европейської автомобільної індустрії зїхалися тепер тут для наради в справі припинення росповсюднення в Европі американських автомобілів. Вони старатимуться пропаґувати клич: „купуйте лише своє", а також будуть радити над тим, якими иншими способами перешкодити росповсюдненню в Европі американських машин.

ПАЛЯТЬ ІКОНИ.

ГОРЛІВКА (Росія), 10. грудня. — Робітники місцевих залізничо-рудних майн спалили 4,000 ікон, як доказ свого атеїзму. Цьому приглядалося яких 15,000 людей.

Ред. Горлівка це поселення в Криворіжському районі на Україні, але кореспондент подає, що це „Росія", як там називають цей район комуністи.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОС З НАГОДИ РІЧНИХ ВИБОРІВ.

Секретар одного відділу У. Н. Союза пише:

„З нагоди надходячих річних мітинґів по відділах У. Н. Союза хочу забрати слово.

„Як у нашім відділі, так і по других, зійдуться сього місяця члени відділу в більшім числі. Малиби вони вислухати справоздання, розглянути діяльність старого уряду, дати йому вотум довіря або вибрати новий уряд.

„Так воно повинно бути. Але не всюди так діється. І в нашому відділі, і певно в богато других відділах, члени відділу сходяться не на те, щоби добре розглянути діяльність старого уряду та подумати над тим, чи він зробив те, що міг, але сходяться на те, щоби старий уряд вилаяти, насварити, наробити ріжних скандалів. На те, чи старий уряд міг те все зробити, що йому завдали рік тому, ніхто не дивиться. На те, що всі урядники робили з посвяти й робили все, що було в їх силі, ніхто не звертає уваги. Що уряд вибрано, а відтак лишено його самий без ніякої помочі від членів, сього ніхто не підносить. Коли один зірветься проти уряду, то всі зриваються, і ніхто не має відваги сказати правди в обороні невинних урядників. За бесідників і провідників уважається не того, хто найбільше для орґанізації зробив, але того, що на річному мітинґу найбільше старому урядови „пса вніс". Є члени, які самі найпростіших членських обовязків не сповняли, які вкладок на час не платили, до яких треба було по вкладки ходити, а які тепер урядови ріжні несотворені річи закидають.

„Богато людий слухає сих пустих балачок від пустих людий, і головами покивує, а дехто ще й каже: Який то він добрий урядник буде. Люди знають, що з критика рідко добрий урядник буває, але такі люди часто на уряд таки попадають. Се відтак відбивається на розвою відділу. Свідомі члени стараються навчати своїх товаришів, як треба розумно дивитися на вибори нових урядників, але се не все помагає. Радить дехто відноситися до головного уряду. Деколи вдасться дістати головного урядника й сей пояснить членам богато питань і полагодить незгоди, але відділ не все може се зробити, головно коли відділ дальше від головної канцелярії.

„Тому я постановив написати до орґану У. Н. Союза та звернути членам Союза увагу на сю недостачу нашої орґанізаційної роботи. Справа вибору уряду важна справа й добро орґанізації вимагає, аби ми застановлялися над сею справою як розважні й дозрілі люди та вибирали нові уряди так, як вибирають дозрілі народи".

Др. В. Кардиницький.

ЕКСПАНЗІЯ ІТАЛІЙСЬКОГО ФАШИЗМУ

Слабі основи монархізму в Італії з одної сторони, а агресивність комунізму з другої сторони, покликали до життя боєвий націоналізм італійського народа в формі фашизму, на чолі якого станув безперечно здібний Мусоліні. Мусоліні, це тип гордих цезарів, це нащадок Макіявелія, це лідер, який вміє збагнути душу Італійця, побідника у світовій війні.

Можна й не погоджуватись із фашистівською формою правління, можна добачувати деякі недомагання тієї форми, однак треба признати, що фашизм є новою і дуже сильною державною формою, яка напевно як не десятки років, то довше імпонуватиме народам, що хотять дійти до консолідації і суверенности.

Італія на фашизмі не стратила. Вона сконсолідувалась, скріпила суверенітет італійського народа, поширила свої впливи на міжнародній арені й розвинула експанзію на території Африки, Полудневої Америки (тут маю на думці кольонізаційну експанзію). Фашистівська Італія вирішила ще й спір з Ватиканом, датуючийся від 1871 р. і т. п.

Може найголовнішим здобутком італійського фашизму є те, що Мусоліні зумів вщіпити фашизм в душі Італійців на просторах Злучених Держав Північної Америки.

Як відомо, в Америці є коло 4 міліони Італійців, які з малими виїмками сьогодня є фашистами і горячими приклонниками теперішного режіму в Італії. Американські Італійці до тої міри захоплені фашизмом, що вони зорганізувались у сильну партію фашистів в Америці, яка сьогодня остає у тісному звязку з фашистами в Італії. Ясно говорячи, Мусоліні сьогодня має превеликий вплив на американських Італійців; він ними кермує, він їх виховує в дусі своєї програми, він з них стягає податки, які скріпляють італійську валюту і двигають край економічно.

Мусолоні заволодів умами навіть тих Італійців, які приняли горожанство Америки, як рівнож тих, які, уродившись тут, є горожанами по уродженню.

Мусоліні від кількох літ старається зорґанізувати всіх поза кордонами живучих Італійців, їм не дати вимерти національно, їх вивчити мови, італійської історії, в них вщіпити ідеольоґію фашизму та аспірації **„Італія понад все"**.

В тій цілі Мусоліні креує в екзекутиві фашистів в Римі спеціяльне тіло, себто **„управу для позакордонних Італійців"**. Мусоліні проголошує, що кожний Італієць, аж до семого покоління, мусить остатися горожанином Італії.

Орґанізації фашистів поза кордонами мають реґулямін, який говорить, що завданням їх є обеднувати всіх Італійців, всі італійські кольонії, поборювати большевизм, вишколювати боєвиків — фашистів та збірати гроші для Італії.

Орґанізаціями фашистів на терені Злучених Держав Америки править „Ліґа фашистів Північної Америки". Ліґа має свій осідок в Ню Йорку. Там вона й заінкорпорована. На чолі ліґи стоїть тепер князь Ігнаціо Таон дель Ревель, близький приятель Мусолінія. Князь Ігнаціо живе по більшій части в Римі. Він, що правда, часто обїжджає американські фашистівські станиці. В Ню Йорку, в бюрах ліґи є чималий персонал канцелярійний та 2 секретарі, визначні лідери партії фашистів.

Кожний рекрут фашист в Злучених Державах складає присягу, що буде вірно служити ідеї фашизму і як здисциплінований член італійської нації боронити релігію, охороняти інституцію родини та повинуватись управі фашистів і т. п. Кожний партійний фашист складає рівнож присягу, що живучи в Америці, буде її любити та респектувати її закони і конституцію. В рядах американських фашистів стоять фінансові потентати і наукові сили, пр. проф. Колумбійського університету д-р Джузепе Превітале. Фашисти в Америці мають сильну пресу, пр. „Il Grido della Stirpe" та свій партійний суд, якого найвисша інстанція (апеляційний трибунал) находиться в Римі. При згаданому бюрі в Римі є статистичне бюро, в якому приміщений є розвідчий відділ, де є проскрибовані всі протифашисти.

Протифашистів в Америці бойкотують фашисти в ріжний спосіб (головно в бизнесах). Протифашистів переслідується в Італії, як вони туди на відвідини їдуть. Окрім того в Італії родинам проскрибованих протифашистів допікається неабияк.

Фашисти звертають велику увагу на італійські школи в Америці та на висилання дітвори до Італії (на вакації), щоби тим робом вщіпити любов до свойого народа, історії і культури. Замітне в італійських школах в Америці є те, що головно хлопців, окрім навчання мови, вчать фашисти ґімнастично-військових вправ. Після вправ діляться хлопці-школярі на дві ґрупи: а) від 11—14 року т. з. „балліля" себто ґімнастична ґрупа і б) аванґвардіста від 14—18 р. життя, себто мілітарна ґрупа. Хлопці з аванґвардіста є так вишколені, що вони готові послужити Італії в разі війни як молодий інтеліґентний рекрут — готовий вмерти за Італію.

Америка глядить прижмуреним оком на орґанізацію фашистів, бо вони маніфестують перед нею, що роблять це все тому, щоб поборювати большевизм, щоб захищати церкву і родину, які в нинішних часах дуже захитані.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

РЕЛІҐІЙНІ УПЕРЕДЖЕННЯ.

У нюйорському клюбі католицької орґанізації Лицарів Колумба відбулася конференція католиків, протестантів і жидів у справі боротьби з реліґійними пересудами й упередженнями. В Америці справді треба такої конференції, бо тут ще богато є реліґійного упередження. Але скілько такої конференції треба в Польщі, де римо-католик з латинського обряду не признає людини в римо-католицьку грецького обряду?

В КОЖДІЙ ЛЮДИНІ ТІЛЬКИ ЧАСТИНА ПРАВДИ, ДУЖЕ МАЛА ЧАСТИНА...

На нарадах говорили католицькі священики, протестантські прічери й жидівські рабіни. Всі вони старалися найти причини реліґійної нетерпимости.

Говорив протестантський прічер д-р Виклинс: „Бажанне правди се основне стремління кождої людини. Однак кожда людина має нахил думати, що вона має всю правду". На його думку, реліґійна терпимість може наступити доперва тоді, як кожда людина, а тимсамим церква, признасть, що в неї нема всеї правди, а тільки частина, і то дуже мала частина.

СЕРЕДНОВІЧНИЙ ПЕРЕЖИТОК.

Жидівський рабін говорив, що реліґійні упередження до жидів, з якими їм приходиться стрічатись в Америці, є пережитками середновічної темноти. Говорив він, що оповідання про розпяття Христа, які діти чують у недільних школах, переносять сього духа середновічча в уми новочасних дітий та підшептують їм, що жид се втіленне чорта.

СПРАВА ЩЕ НЕ ПРОСЛІДЖЕНА.

Сї розбіжні погляди про жерела пересудів реліґійних показали зібраним, що хоча вони висказували свої погляди про сю справу, то вони ще справи не знають. Щоби її пізнати, вибрано спеціяльну комісію, яка має прослідити жерела реліґійних пересудів. Похвальне признанне до незнання.

НЕ ДОПУСКАЮТЬ ДО КНИЖКИ.

В Америці є церква „Християнська Наука", котра мала початок у самій таки Америці. Вона має свої погляди на ріжні реліґійні справи, має дуже питомі погляди на недугу й лічення людини та представляє себе дуже ліберальною.

Ліберальність її виставлена була недавно на дуже остру пробу. Американський письменник Едвин Френден Дейкин написав книжку під наголовком „Пані Еді, біографія дівичого ума". Пані Еді се оснувателька сеї церкви „Християнської Науки". У книжці між инщим подано факти, котрі показують, що пані Еді сама не вірила в ті засади „Християнської Науки", котрі вона голосила. „Християнська Наука" каже, що всі недуги треба лічити вірою, а тут Дейкин подає докази, що пані Еді для вспокоєння своїх роздратованих нервів не вживала віри, а звичайних аптичних наркотиків.

Як Дейкин говорить публично на відчитах, заряд „Християнської Науки" був застрашений виданнем книжки Дейкина. Заряд старався не допустити до видання книжки. Він пішов до накладчика та загрозив йому всякими карами, головно війдай бойкотом його видавництв, як він сю книжку видасть. Накладчик не настрашився і книжку видав. А нині автор їздить по Америці та в відчитах оповідає, як то „Крисчен Сайенз" пробувала ходити слідами римської церкви та душити факти, неприємні для церкви.

ПЕРЕСУДИ СЕ ОВОЧІ НЕЗНАННЯ.

Д-р Волш, представник католиків, показував на велику масу пересудів, з якими приходиться стрічатись в Америці католикам. Він говорив, що пересуди походять з незнання других вір. Коли людина не знає другої віри, то вона представляє собі про неї всякі фантастичні річи. Така людина симпатії, чи навіть просто зрозуміння мати не може. Він радив поборювати пересуд у сей спосіб, щоби йти за пізнанием якоїсь віри до тої віри. Коли хоче пізнати жидів, повинен питатися жидів, говорив д-р Волш, а не їх ворогів.

ЕПОХАЛЬНИЙ ВИНАХІД.

Минулої суботи, в годині 11. рано, на 26. поверсі нюйорського будинку Американської Телефонічної і Телеграфічної Ко. голова підприємства, в присутности кількадесятьох визначних підприємців та вчених, підняв слухавку звичайного телефону та сказав операторови: „Дайте мені комодора Конинґема на покладі корабля Леваєтана на повному морю". Заки присутні вспіли потягнути пару разів зі своїх циґар, задзвонив телефоновий дзвінок. Всі присутні приложили слухавки до вух, а голова телефонічного підприємства став говорити з командантом корабля, що плив далеко на морю. Всі присутні чули виразно кожде слово розмови, що велася без дротного получення на віддаль кількасот миль.

Ось так просто виглядала монументальна хвилина, яка є великовічним памятником для людського розуму. Століття тому говоренне на віддаль вважалося фантазією, неможливою до переведення в життя. Яких 70 літ тому один Француз описав засаду пересилання голосу при помочи електрики, хоча ніхто ще такого інструменту не зробив. Він питав: Чому не можнаби почути в Відні слова, сказаного в Парижи? Ся ідея видно захопила богато вчених практичного нахилу ума, які люблять не тільки фантазувати про цікаві можливости, але й старатися те, що неможливе, переводити в життя. В 1861 р. німецький учений Райс подає вже опис першого приладу до пересилання голосу. Але доперва американському винахідчикови Белови вдалося по довголітних пробах в 1876 р. придумати апарат, який міг пересилати голос та надавався до бизнесового приміненя.

Після винаходу Бела було в телефоні богато поліпшень, але засада пересилання голосу лишилася та сама. Рівночасно з винаходом і поліпшеннем пересилання голосу по дроті зростало зацікавленне серед учених думкою, якби то придумати апарат, яким можнаби говорити на віддаль без дроту. Лишень у такому случаю можнаби говорити з кораблем на морю та з літаком у воздусі. Довго вчені ломали собі голову над тим завданнем. Богато трудних питань мусіли розвязати. Послідною трудністю було поборенне филями голосу, висланого з телефону, других голосів, висланих бездротними радіовими апаратами. Доперва сього року вдалося їм сю трудність побороти. Тепер телефон без дроту став дійсністю. Се памятник завзятої впертости людської думки в поборюванню перешкод, які стоять їй на дорозі до осягнення великих цілей.

Перед бездротним телефоном ще стоять дальші трудности. Він ще не так удосконалений, щоби кождий міг його з дому вживати та при його помочи говорити з людиною на літаку або кораблі. Побіда над дотеперішними трудностями дає певність, що й ся трудність буде поборена.

Міґуель де Унамуно.

СОЛІТАНЯ

(2)

Трапилася нагода, що Солітаня був свідком при шлюбі сестрінки. „Щоби трохи голову провірити", говорила його жінка. „Щоби трохи випростуватися. Все замкнений тут, наче ведмідь у клітці! Я все говорила йому: Роке, піди-но трохи на прохід! Виґрійся трохи до сонця, чоловіче, виґрійся! А він: „Ніколи в світі!" За три дни вернувся і каже, що йому скучно за крамницею. Радше звинеться в клубок і не ворухнеться. Коли випростовувався, то від цього боліла його голова, а жилами проходила вохкість і тінь, що спочивали на дні його ангельської душі, били в усіх жилах: випростовуватися було для нього тимсамим чим є рух для ревматика. „Йолуп, справжній йолуп!" — говорила дона Руфіна до нього. „Ти похожий на кертицю!" Солітаня усміхався. Приємністю для нього (крім мірення сукна та „молися за нами") було, коли чув, як сперечається його жінка. Яка добра була Руфіна!

Коли яка баба прийшла щось купити:

— Е, ви дасьте мені це за вісімнацять!

— Не можу, добра жінко!

— Ви все тесаме! У вас найдорожче!... Заробляете щонайменше половину на вашому крамі! Добре, вісімнацять, правда, вісімнацять?

— Не можна, добра жінко!

— Е, що, я вже беру... Ось маєте!

— Добра жінко, так не йде!

— Добре! Якось піде!... Найбільше вісімнацять і пів... Я вже беру...

— Не можна, добра жінко.

— То добре! Хай буде ні на вашому, ні на мойому: девятнацять!

— Годі!

Вкінці змучена вічним торочениям тої вохкої людини, жінка відходила або платила двацять. Солітаня волів ось так порозумiватися з жінками. Хоч вони тяжко піддавалися, то бодай виправдували, розправляли, перемірювали крам, словом: балакали. Зате для мужиків ніхто инший не надавався так, як Солітаня: терпеливість побіджує терпеливість.

Крамниця Дон Роке була щаслива. В простій непохибности того благословенного Богом було щось приказуюче. Добрі люде, тай лише добрі, притягають.

Коли хтось прийшов із села та говорив із ним про його рідну місцевість, він пригадував собі старі хати, кукурузяний хліб, дим, якого було повнісенько в пекарні, коли йому збиралося на спання і він із руками в кишенях штанів грів ноги до ватри, в якій тріскотіли каштани, а на чорному ланцюху колихався чорний котелок. Коли згадав діточі літа, чув якусь невисловлену тугу за ними, він, що ще дитиною кинув батьківщину та щасливо й зааклiматизовано жиє на чужині.

Дуже щасливі дні були, коли з жінкою та кількома приятелями йшов на село, щоби зїсти та випити під голим небом. Як темніло, вертали спокійно додому, а в душі відчували радість життя і тепло сонця. Раз їхали двоколісним візком до міста Ляс Аренас, якого Солітаня ще ніколи не бачив. Ах, кораблі! Так богато кораблів! І море! Море з филями! Солітані сподобалося одноманітне пихтіння того велита. Що за мила супровідна музика для молитви! Коли Солітаня на другий день побачив брудну воду, що спливала ровом, спогадав море. Одначе тут, у своїй крамниці, був у себе дома.

На Різдво прийшло кількох свояків. По вечері танцювали. То-то було глянути, як Солітаня закидав неповоротними ногами та шурґав завеликими стопами. То-то було сміху! Він випив трошечки більше, ніж звичайно і потім називав свою жінку пікантною та гарною.

Все під тимсамим дощевитим*) небом був Солітаня все тойсам. В його очах відзеркалювалася змягчена від дощу земля. Його душа пустила з тій крамниці корiння, наче цибуля в вохкім місці. Тіло його терпіло від ревматизму, але терпіння ці зменшував опій балачок із гістьми.

Вечером заходив на балачку старий добродій, дуже гарний, веселий та балакучий, а оповідав ріжні сторії про лови та лімонаду, або інший, який що вісім днів розповідав про екзекуції, що їх виконувано на приказ Зурбана*), коли то він в 1841 році ввійшов до Більбао, а часом сільський священик. Балакали про ті безбожні та ліберальні часи, оповідали про геройські вчинки, про минулу війну та питалися пошепки, чи прийде до новсї війни або ні. Солітаня був щоправда карліст**), але миролюбивий. Можна його було назвати мрійником щастя.

Не тратив уваги та зацікавлення для балачок, а все думав про кінець, який скаже той, що говорив останній, тай ішов у кут крамниці та продавав те, чого люди жадали: мірив, брав гроші, рахував їх, видавав і вертав на своє місце. Зимою в крамниці стояла посудина з огнем і ніщо в світі не могло спонукати Солітаню випустити з рук лопатку, якою щпортав у вогні, коли інші балакали. Потім вигідно витягав ноги та частенько спав під бурмотячу балачку.

Його жінка держала батуту та вимахувала нею проти Муринів, жаліла над положенням папи, який з вини лібералів сидів замкнений в Римі та не панькалась з ними. Була карлістка, бо її батьки були карлісти, бо молоко, яке виссала з матірної груди, було карлістське, бо її вулиця, тінь сусідньої провінції, вохкий воздух, яким віддихала, були карлістські. Карлізм плив їх жилами, сильно злучений із тільцями крови.

Старий добродій, що все був такий лихий, сміявся з таких річей. Чорні були такі веселі, як і білі, а коли все змішано в одну лімонаду*), то годі було пізнати власний колір. Зрештою він ґаразд знав, що без релігії та нагайки не може бути нічого доброго.

Говорили про лімонаду:

— Та ще яка! — сказав инший старенький, який бачив екзекуції, виконувані на приказ Зурбана — „кусні леду плавали в ній завбільшки пястуків".

— Ви певно мали соломки — перебив йому старенький, що все був такий милий — до лімонади треба все мати соломки... Без соломок уся лімонада нічого не варта, так як бубон без палочок... Коли ці кусні такі ледоваті, що аж зуби болять, тоді...

— Кілька пластинок язика не було би так зле...

— Так, язик також, але передовсім соломки, тай не закороткі.

Солітаня усміхнувся та порушив лопаткою вогонь.

*) Провінція Більбао, це одна з найбільш дощевих полос в Европі.

*) Генерал 1788—1845.

**) Прихильники партії Карла Марії Ісідро де Борбон, оборонець монархії та релігії, противник новітних, ліберальних ідей.

*) Лімонада заступає в Еспанії бовл.

(Кінець буде).

ЗЄДНАНІ УКРАЇНСЬКІ ХОРИ В АМЕРИЦІ.

Американсько - Українське Музичне Товариство, створене весною ц. р., поставило собі за свою першу мету приступити до зорганізовання в Америці хорового товариства, З кінцем вересня видано заклик і розіслано хорам, яких адреси були під рукою, заяви вступу до Товариства. За цей короткий час зголосилися слідуючі хори, котрі прислали відповідні заяви і внесли річну вкладку: 1) „Боян" з Елизабет (дір. Ст. Грабар); 2) „Боян" з Сиракюз (дір. Я. Гайдук); 3) „Боян" з Клівленд (дір. А. Когут); 4) „Спів. Т-во ім. Лисенка з Алентавн (дір. Г. Пипюк); 5) „Укр. Хор ім. Лисенка" з Мекаду (дір. В. Романків); 6) „Боян" з Байон (дір. В. Мельничук); 7) „Боян" з Мт. Кармел (дір. М. Матвіїв); 8) „Боян" з Йонкерс (дір. М. Фатюк); 9) „Боян" з Бофало (дір. Г. Королишин); 10) „Боян" з Перт Амбой (дір. Й. Буката); 11) „Боян" з Мікіспорт (дір. І. Швед); 12) „Боян" з Вилмердінг (дір. І. Швед); 13) „Боян" з Нюарку (дір. Т. Каськів); 14) „Боян" з Сейр (дір. Г. Михаліцький); 15) „Укр. спів. Т-во і Клюб ім. Шевченка" з Ню Брітен (дір. Н. Кисіль); 16) „Боян" з Едвардсвіл (дір. Ю. Голович); 17) „Бандурист" з Монтреал, Канада, (дір. о. В. Слюзар); 18) „Укр. Хор ім. Лисенка з Джерзи Сити (дір. А. Ґела); 19) „Укр. Церковний Хор" з Ансонії (дір. Р. Гвоздевич); 20 „Хор ім. Лисенка з Міннеаполіс (дір. Я. Мірус); 21) „Хор при Укр. Прав. Церкві" в Майнерсвил (дір. В. Лівчанин); 22) „Бандурист" з Шамокін (дір. А. Дроздяк); 23) „Хор Укр. Молоді з Бруклина (дір. В. Савіцький); 24) „Спів.-Амат. Гурток" з Пасейку (дір. о. Й. Боднар); 25) „Спів.-Драм. Гурток" з Филаделфії (дір. о. К. Кирстюк); 26) „Співацьке Товариство" з Нюаку (діріґент о. Л. Кушнір); 27) „Хор ім. М. Лисенка" з Міннеаполіс (дір. М. Костенко); 28) „Укр. Спів.-Драм. Т-во Боян" з Дофін, Канада, (дір. Ю. Цукорник); 29) „Хор ім. М. Лисенка" з Бостону (дір. о. Желехівський). 30) Хор ім. Духновича з Перт Амбой (дір. І. Петах); 31) „Боян" з Картерет (дір. Д. Стецик); 32) Хор укр. школи „Луг" з Перт Амбой (дір. Й. Буката); 33) Хор укр. школи „Луг" з Бейон (дір. В. Мельничук).

Усім цим хорам вислалося хорові твори на Свято Державности, а небаром вишлеться твори на Свято Шевченка. Вибрані твори є легкі й ефектовні. Новістю є твір на молодечий хор, або тільки на дует з пяном. Зріст молодечих хорів спонукав наше Т-во звернутися до Укр. Музичної Накладні, щоби вона як найскорше видала для молодечих хорів підхожі твори, й отце небаром появиться в розпродажі збірник на три-голосовий хор до слів Т. Шевченка. Крім цього наше Т-во може служити дуетами або терцетами (оригінальними або перерібками з сольових пісень), як також ріжними хоровими творами укр. композиторів.

На цьому місці звертаємо увагу пп. Діріґентів, що вислані твори (на Свято Державности), хоч і творять одну програму, то однак поодинокі точки її можуть входити в інші концерти.

Роблючи підсумок діяльности Т-ва за короткий час його існовання, мусимо радіти з висліду праці. Трийцять і три хори — це не дрібниця. Це товариство видає для своїх членів відповідну музичну літературу, і має свою централю, що дає всі можливі інформації, торкаючіся музичного діла, служить вказівками та порадами тим, що цього потребують і хотять та назагал помагає своїм членам у їхній праці над піднесенням нашої музичної культури.

У недалекій будуччині, під цю весну, готовиться перший виступ, у якому возьме участь біля десять злучених хорів з околиці Ню Йорку. Виступлять мішаний, мужеський і діжіночий хори, можливо що й оркестра з осібною точкою, як також з хором, **і голосові та інструментальні соля.** Такі спільні виступи хорів повинні відбутись в инших околицях.

Хори мішані, мужеські або молодечі, котрі ще не вступили до нашого Товариства, а бажають собі цього, просимо подати нам свою адресу (American-Ukrainian Music Society, 136 E. 17th St., New York, N. Y.).

За Товариство:

М. О. Гайворонський, секретар.

Селянин прийшов до адвоката та розповів йому про справу. На те адвокат: — „Виграєш напевно справу!" Тоді селянин відповідає": „Добре, що знаю, тепер скаржити не буду, бо я оповів справу мого противника.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Справа віндоклінерів.

Перше всього відповідаю фанатикови Фелдманови, котрий умістив відповідь у „Щоденних Вістях" на попередну нашу заяву, котра була оголошена в органі „Свобода". Щодо нашого льокалю ч. 2., який є у звязку з Американською Федерації Праці, то наш льокаль, що міститься під числом 217—219 E. 6th St., в У. Н. Домі, назвав той фанатик чорносотенним і таксамо назвав наш робітничий орган „Свободу".

Але це нас не дивує, бо „на злодію все шапка горить". Ви собі кричіть і вигадуйте, що хочете. В попередній нашій заяві виразно сказано, що ви все підкрадаєтесь під чуже імя й таксамо тепер говорите, що число 8. „Віндоклінерської Юнії" ще істнує й щоби всі робітники верталися до вас на на трету вулицю. Можете мати собі число 8, але питання яке? Ваш льокаль не є членом Американської Федерації Праці.

Фелдман сказав про себе правду, що як господар вижене із свого обійстя собаку, то вона тоді бігає навкола паркану й гавкає, бо знає добре, що їй уже в господаря місця нема. А коли наскавулиться, то замовчує і йде попід тин шукати за поживою. Ви, Фелдмани й ко., кричіть собі дальше, а щодо „шапів" то ви, комуністи, говорите, що в нас всі „скеби" роблять. Це тільки ви так думаєте. У нас всі робітники юнійні, котрі належать до А. Ф. П. По вашій думці так, що хто не є комуністом, той „скеб". Бідні ви, бідні.

Тепер, щодо „текси", то всі в нас радо платять і всі працюють, бо всі знають, куди їх праця йде. Це не так, як було за вашої адміністрації. Тоді ми купили бонди по 25 дол. і давали ріжні фонди, одежу і т. д. А тепер просимо дати про це справозданнє ваше.

За других ви не журіться. Хто хоче їхати до Европи, най поїде, а можливо, що ви всі скорше поїдете від нас, як Вуйко Сем збере вас всіх на старий бовт і викине на беріг Европи. Тоді будете там кричати „товариші зі всіх країв, ми хочемо хліба". Товариші віндоклінери, котрі ще лишаються збаламученими комуністами, нічого не вірте їм більше, але приходіть туди, де ви повинні належати. Приходіть до своєї юнії ч. 2. льокалю Американської Федерації Праці.

Член Екзекутиви М. П.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

БРУКЛИН, Н. Й.

На Інвалідів.

В неділю, дня 10. листопада, в українській гр.-кат. церкві в Бруклині в часі панахиди, як рівнож в часі концерту з нагоди Листопадового Свята зібрано на інвалідів, як слідує: Л. Сукмановський $5.00; по $2.00: Т. Карплюк і В. Котурлаш; по $1.00: о. А. Лотович, І. Лотович, В. Шеремета, Т. Ващошин, М. Шипот, А. Денеґе, Т. Стегніцький, М. Черник, В. Палащук, С. Чаборик, М. Челяда, Ю. Салямін, Д. Масник, О. Крук, М. Заверуха, В. Тижник, Г. Чуба, А. Гавришко, М. Гавришко, Т. Кирста, А. Ластовецька, Ю. Бесараба, П. Гищка, К. Сидорко, А. Безкоровайна, Каштанович, Г. Білик, В. Мисик, П. Олекса, М. Федас, К. Сенюта, А. Квік, К. Комаринець, А. Череп, Н. Н., В. Савіцький, О. Лешко, Анна Шарко, П. Музика, І. Стахів, І. Мудрик, Л. Кісь, М. Стегніцька, С. Рибак, А. Фіґурка, А. Чаборик, Д. Білик, С. Канюка, С. Тижник, Т. Сорока, Н. Джурин, В. Галась. — Разом $61.00.

Крім того зібрано дрібними датками в церкві і на концерті $33.40.

На Савт Бруклині в каплиці $8.30. Разом зібрано $102.70, які вислано на допомогу інвалідам.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. о. Николая, від. 127 УНС, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 15-го грудня 1929. На збори повинен явитись кождий член. Буде вибір уряду на 1930 рік. Члени довгуючі повинні вирівнати свої довги, щоби не перетягати на слідуючий рік. — Стефан Юзвяк, предс.; П. Володка, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Дня 14-го листопада 1929, року Константин Лучак вертався до дому. Коли він переходив Медисон Авеню і 28-му вулицю, автомобіль ударив його так сильно, що по дорозі до шпиталю він скінчив своє життя.

Покійний родився в 1876 році в селі Багно, повіт Вижниця, на Буковині. Він приїхав до Злучених Держав у 1906 році й будучи щирим українським патріотам, брав чисельну участь в українському життю в Америці. Він належав до українського запомогового Т-ва Буковина, відділ 14 У. Н. Союза в Ню Йорку. Т-во Буковина занялося його похороном, який відбувся дня 17-го листопада. В другій годині пополудні виступили парадно з першої вулиці зпід числа 98½, з власного помешкання покійного, де він лишив вдовою жінку й сиротами пятеро діточок. Провожати останки небіщика прийшли брати, сестри й товариші, котрі взяли численну участь у похороннім марші до української православної церкви, де відправилася вечірня й панахида. Всі присутні віддали послідню пошану покійному Константинови Лучакови, а з церкви повезено його на цвинтар, на вічний спочинок.

Земля йому пером!

І. Данилик, рек. секретар.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОДОРОЖНІ ПРИ СТОЛІ.

Наближаються Різдвяні Свята. Надходить найлагідніший вечір зимової доби — Святий Вічір, Щедрий Вечір.

Того вечера навіть той з нас, хто за щоденними турботами протягом цілого року може й не згадав за Рідний Край, згадає, як було колись на Україні. Згадає й сам і дітям чи онукам, що вже виросли тут, розповість, які та скільки пирогів до пісного борщу з рибою подавано було на цю „богату кутю", яким узваром закінчувано вечерю, як носили діти старим родичам кутю в горщиках-близнятах, як бабуся, дідусь чи дядько обдаровували за принесену кутю подарунками. Згадає колядки і богато инших звичаїв минулих, та радісних.

В тих теплих згадках про наш старосвітський звичай буде згадка й про те, що за кождим столом при „багатій вечері" лишалося одно вільне, навмисне місце. Те місце було призначене для подорожнього, для якогось захожого, безпритульного, „Божого" чоловіка, що міг у той щедрий вечір вільно увійти в кожну хату й ставав дорогим гостем. Йому, незнаному, заблудившому була й найбільша чарка, і найповніша миска, й найкращий шматок. До нього — безпритульного, захожого було у всіх на устах і найтепліше і найласкавіше слово на згадку й на славу Того, чиє імя Любов і чий день народження святкувала наша побожна Україна...

Що не кажіть, а всеж таки в ньому більше радости, як горя. Навіть для тих, чиє життя склалося справді важко, і для тих часами блисне радість, а надто в цей святий вечір.

Багато є земляків наших, особливо в цій страшній для земель і людей українських добі, що справді дуже гірко поводиться їм. І на Великій Україні, де знущається ворог лютий і над їхнім тілом і їхнім духом, і на землях, що під Польщею і під Румунією тай по инших сторонах, де стало живуть наші люде, богато горя, смутку і сліз. Та всеж таки в цей святий вечір зійдеться рідня за святою, може й не „богатою", вечерою, завітає часом і чужий подорожний і огріється їх змучене серце й хоч на хвильку посвітлішає на душі у них.

Таж немало є й таких земляків наших, що й тієї радости-тепла родинного будуть позбавлені навіть і в Свят-вечір. Це наші політичні емігранти, що розсіяні нині по цілій земській кулі, по всіх державах Старого і Нового світів. Більшість їх відірвана від родин, більшість їх лишила своїх кревних: тата й неньку, сестер і братів, доньок і синів десь на Вкраїні, а самі з пораненим тілом і розбитою душею помандрували в світ за очі, жебрати ласки й притулку у чужих, незнайомих людей. Ці наші подорожні, що мандрують по чужих сторонах вже одинацятий рік або самітно, або малими гуртками, не що хоч не перебуваємо на тільки позбавлені родинного оточення, а навіть здебільшого й листовно не можуть привитати тих, хто лишився в новітньому „Московському Раю" на нашій, не своїй землі. Не можуть, бо кожен лист від емігранта-самостійника це смертельна небезпека для тих, хто там вдома того листа отримає.

І от без стріхи над головою, без надії, без родини, з важким гнітом думок про невідрадний завтрішний день, позбавлені можливости робити корисну та любу працю, наймити чужинців-визискувачів, поневіряються наші брати-борці багнетом, словом та пером за волю нашої батьківщини. Скільки між ними голодних і голих студентів, що за всяку ціну й на вигнанні добувають освіти на користь Рідному Краєви. Скільки є й старших людей, що тяжко заробляють шматок сухого хліба незвиклою тяжкою працею без користи для народньої справи. Скільки нарешті таких, що іменами їхніми всі ми величаємось, бо цеж знані й славні імена людей, що своєю працею на ниві громадській, своїм правдивим словом, блискучим натхненням пером возвеличують нашу Україну, вказують нашому людови справжню путь до ліпшої будуччини.

І ці люде-брати наші теж будуть у Святий Вечір повні згадок про рідне минуле. Згадуватимуть і про свої радісні дитячі роки, й про наші славні свят-вечірні звичаї. Та... згадуватимуть не так, як ми, не що хоч не перебуваємо на рідній землі, та всеж таки маємо другу батьківщину за морем, що до богатьох з нас поставилась не як мачуха, а як мати. Більшість з них не сидітимуть з родиною чи приятелями за вечерою, а хіба забіжать до дешевенької їдальні, де самітно, поміж чужими незнайомими наспіх проковтнуть не „вечерю", а найдешевшу їжу. Ще більше буде тих, що десь у куточку, без людей розгризуть шматок хліба та запють кухлем води. А не мало буде й таких, що у „Щедрий Вечір" з „богатою кутею" ляжуть на продавлений, брудний сінник голодні, як часто лягають і в буденні дні, чхаючи від застуди, чи кашляючи від смертельної недуги, якою обдарувала їх наша біда...

Скажіть добрі люде: ну що, як би якимсь чародійством у вас при „богатій куті" зявивсяб у хаті один чи два таких наших „подорожних-мандрівників по чужих сторонах", припустім якийсь студент з Подєбрадської Академії, що дивом вирвався з пазурів смерти, котра стократ зазирала йому в очі, як він бився за Україну? Або нараз обявився межи нами наш славний поет Олесь, чи відомі письменники Стефаник або Чайковський? Хібаб же не посадилиб ви його на найчільнішім місці вашого несподіваного гостя; хібаж не далиб йому найліпшого шматка, не сказалиб йому сердечного слова привіту й радости, не зробилиб якого подарунку, не лише на те, щоб учинити радість гостеві, а самим собі мати радість від того, що когось близького, поважного, приязного ви тим обрадували? Хібаб таки не схотіли ви наподобити батьків ваших, котрі раділи появі в цей вечір у їхній хаті навіть всякому незнаному заброді чи жебракови, бож потрібували зробити комусь радість во імя Христа Народженого?

Зробилиб! Напевно зробилиб! І тішилисяб, чуючи спокійне гостеве слово, й раділиб його радістю, його задоволенням.

Та... такого чародійства бути не може. Ви вечерятимете в гурті своєї родини та милих приятелів, а вони, **оті студенти, по брудних ресторанах між чужими людьми.** Ви радісно благословлятимете долю, що вчасно помогла вам вимандрувати з Рідного Краю й дала в чужій стороні добробут а може кому й щастя, бож ви не політичні емігранти. А вони будуть сумувати в цей Святий Вечір, як сумують день у день, бож не з своєї волі опинились поза рідною стріхою й мусять чекати слушної хвилі до повороту.

А тимчасом кожен з нас може й із далекого краю в цей радісний вечір привітати нашого милого „подорожнього". Може навязати з тим чи иншим тісний звязок не устним словом, а почтою.

Але ми не маємо на думці, щоб хтось з нас комусь з тих, що в розсіянні перебувають, післав в коверті якусь жертву. Инша думка прийшла нам у голову. За світової війни у Французів а потім і в Англійців утворився такий шляхотний звичай: родина, чи гурток, чи навіть ціле селище на Різдвяних Святах вибирали собі із списків вояків, котрі були в окопах, так званих „хрещеників". Вони писали вибраному листа, навязували з ним звязок і опікувалися ним, аж поки він був на фронті. Ті, що так робили, мали радість доброго чину, а їхній „хрещенник" не почував себе самітним в холодних закопах, бо знав, що є люде на світі, хоч особисто йому не знайомі, але близькі йому душею, що цікавляться ним, дбають про нього, опікуються його потребами, тримають звязок з тим, що за них терпить і страждає.

Отож гадаю я, що слід і час булоб і нам, що сидітимем тут за милою і дружньою вечерою, згадати про наших борців і простягти через широке море їм руку ласки і любови. А зробити це булоб найліпше так: Чи то одна родина, чи гурток, чи товариство, чи може і ціла менша громада вибралаб собі якогось студента емігранта з Европи за „хрещеника". Такий голодний студент, на приклад в Подєбрадській Господарській Академії на Чехословаччині, потребує на місячний прожиток найбільш $15, навіть проживе і за $10. Отже колиб „хрещені батьки" умовились посилати йому що місяця тих $10, $15, він би за два роки став інжиніром на користь нашої батьківщини. Мало того, коли він добрий чоловік, то знайшовши потім заробіток, ще й повернув би ваші гроші, або повернув би на якусь іншу добродійну ціль, тобто ваша офіра зробилаб аж два добрі діла.

Якже це зробити практично?

Негайно зійтися ще перед святами, обміркувати справу орґанізаційно, зібрати першу вкладку і не зволікаючись, післати на ту чи іншу школу (насамперед у Подєбради, Господарській Українській Академії, в якій 40 студентів — походять вони з В. України, Галичини, Волиня і Кубані). Ці студенти не мають ні від кого підпомоги, лишень живуть з дрібних відчислень товаришів та професорів.

В листі зазначіть, що вибираєте за „хрещеника" того, хто стоїть у списку студентів-недопомоговців, скажім під числом 3, чи там 5. Просите передати йому гроші й написати вам негайно, хто він такий, відкіль, чого і як опинився на еміграції, що студіює, що думає робити по закінченню студій і т. д. Одним словом, щоб написав про себе так, щоб ви, його названі хрещені батьки, знали свого хрещеника, як рідного.

Подаємо адресу:

Komitet pomoci posluchacum Ukrajinske Hospodarske Akademie, Podebrady, Czecho-Slovakia.

Я певний, що наші заможніші земляки, наші Народні Доми, рідні Т-ва, церковні громади піднесуть негайно це важне питання і сподіємося, що до Різдва Христового всі студенти будуть мати „хрещених батьків". Не зволікаймося! Всяка братня поміч благословенна, алеж найдорожча та, що приходить швидко!

Хрещений батько.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за листопад 1929 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	362.66	142.	106.46
2.	171.45	143.	24.74
3.	72.41	144.	42.08
4.	84.38	145.	45.36
5.	83.37	146.	118.45
6.	35.30	147.	374.58
7.	186.17	148.	12.46
8.	175.97	149.	40.51
9.	130.70	150.	19.21
10.	176.80	151.	86.95
11.	4.39	152.	64.99
12.	114.59	153.	11.33
13.	44.02	154.	40.28
14.	80.04	155.	321.05
15.	26.43	156.	98.22
16.	46.64	157.	44.77
17.	27.63	158.	10.19
18.	110.74	159.	67.81
19.	10.62	160.	73.82
20.	159.29	161.	116.99
21.	77.66	162.	38.70
22.	89.50	163.	87.05
23.	44.17	164.	85.34
24.	113.40	165.	100.63
25.	40.37	166.	12.37
26.	28.39	167.	46.50
27.	39.41	168.	160.91
28.	144.60	169.	47.58
29.	145.81	170.	170.51
30.	69.48	171.	42.62
31.	120.38	172.	28.97
32.	40.69	173.	27.19
33.	78.27	174.	22.19
34.	109.05	175.	110.18
35.	21.16	176.	49.59
36.	87.70	177.	73.02
37.	70.48	178.	47.60
38.	218.80	179.	160.43
39.	124.98	180.	5.96
40.	30.82	181.	133.93
41.	32.67	182.	133.02
42.	111.36	183.	99.56
43.	64.88	184.	7.33
44.	157.50	185.	89.81
45.	176.91	186.	58.52
46.	38.05	187.	49.45
47.	35.45	188.	31.21
48.	52.69	189.	33.33
49.	17.54	190.	19.34
50.	39.81	191.	75.41
51.	48.65	192.	66.06
52.	40.06	193.	143.92
53.	57.56	194.	14.56
54.	16.05	195.	36.46
56.	106.02	196.	36.77
57.	100.69	197.	32.77
58.	94.45	198.	57.84
59.	140.16	199.	9.76
60.	17.86	200.	75.16
61.	54.72	201.	51.32
62.	60.28	202.	39.33
63.	236.09	203.	75.35
64.	72.42	204.	109.63
65.	267.71	205.	23.53
66.	95.42	206.	328.06
67.	133.01	207.	51.36
68.	35.73	208.	33.30
69.	89.54	209.	117.74
70.	246.76	210.	37.31
71.	10.05	211.	122.13
72.	51.59	212.	32.17
73.	88.26	213.	264.39
74.	54.59	214.	47.08
75.	102.87	215.	33.00
76.	232.28	216.	43.50
77.	89.73	217.	315.71
78.	138.23	218.	263.25
79.	3.51	219.	38.97
80.	32.54	220.	123.97
81.	122.73	221.	326.11
82.	58.09	222.	18.11
83.	86.85	223.	159.48
84.	26.81	224.	4.80
86.	180.83	225.	30.70
87.	95.51	226.	17.09
88.	6.05	227.	73.55
89.	13.27	228.	54.77
90.	221.63	229.	181.92
91.	222.42	230.	230.07
92.	14.88	231.	50.75
93.	49.99	232.	55.54
94.	206.77	233.	49.97
95.	53.68	234.	132.97
96.	164.77	235.	123.06
97.	78.11	236.	114.76
98.	118.99	237.	148.94
99.	154.24	238.	57.77
100.	82.78	239.	185.87
101.	50.06	240.	11.59
102.	328.21	241.	76.54
103.	85.25	242.	130.64
104.	188.65	243.	80.80
105.	156.07	244.	27.48
106.	200.84	245.	136.60
107.	54.94	246.	38.77
108.	90.51	247.	206.72
109.	97.96	248.	42.63
110.	27.34	249.	32.76
111.	43.27	250.	17.40
112.	186.43	251.	129.86
113.	78.69	252.	54.40
114.	54.41	253.	70.83
115.	18.43	254.	115.56
116.	63.01	255.	77.00
117.	70.30	256.	30.40
118.	65.53	257.	44.43
119.	31.26	258.	37.87
120.	138.69	259.	136.60
121.	91.98	260.	9.14
122.	39.88	261.	13.26
123.	133.57	262.	43.42
124.	108.69	263.	63.65
125.	18.68	264.	17.69
126.	88.54	265.	35.65
127.	98.40	266.	67.62
128.	55.23	267.	48.78
129.	32.78	268.	72.95
130.	199.82	269.	34.05
131.	33.47	270.	141.98
132.	122.42	271.	46.79
133.	154.85	272.	7.13
134.	58.64	273.	101.88
135.	104.65	274.	136.17
136.	144.10	275.	88.10
137.	160.01	276.	387.56
138.	47.52	277.	76.27
139.	69.52	278.	47.60
140.	47.80	279.	6.24
141.	28.95	280.	98.95

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
281.	25.56	337.	29.15
282.	174.98	338.	213.87
283.	95.63	339.	84.90
284.	28.38	340.	20.18
285.	29.84	341.	80.46
286.	65.99	342.	186.14
287.	9.93	343.	28.19
288.	170.23	344.	50.16
289.	30.90	345.	122.16
290.	54.11	346.	24.82
291.	26.76	347.	48.16
292.	270.81	348.	12.52
293.	45.63	349.	87.09
294.	53.54	350.	72.53
295.	178.03	351.	37.21
296.	209.53	352.	62.21
297.	13.91	353.	18.62
298.	52.96	354.	29.12
299.	71.55	355.	40.20
300.	256.27	356.	26.39
301.	92.04	357.	31.82
302.	6.95	358.	50.72
303.	59.44	359.	34.41
304.	58.65	360.	73.20
305.	78.11	361.	294.21
306.	22.26	362.	24.56
307.	29.82	363.	121.00
308.	103.98	364.	225.68
309.	40.57	365.	94.07
310.	44.95	366.	13.07
311.	18.15	367.	212.39
312.	62.94	368.	19.77
313.	50.89	369.	125.12
314.	12.05	370.	178.86
315.	14.09	371.	106.74
316.	203.04	372.	22.47
317.	81.87	373.	26.33
318.	114.43	374.	17.93
319.	27.64	375.	38.16
320.	77.14	376.	17.87
321.	139.23	377.	10.31
322.	39.17	378.	14.56
323.	47.07	379.	46.94
324.	113.81	380.	17.20
325.	60.16	381.	34.29
326.	135.08	382.	18.82
327.	41.26	383.	72.09
328.	18.22	384.	97.35
329.	16.33	385.	180.29
330.	67.76	386.	41.08
331.	37.01	388.	183.15
332.	58.36	392.	16.08
333.	97.27	393.	23.82
334.	160.56	396.	80.11
335.	54.44	400.	64.47
336.	167.59	401.	26.91

З місячних вкладок старих родів обезп. $32,766.31

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
7.	1.34	206.	18.94
10.	3.38	211.	8.31
16.	2.31	213.	7.61
25.	12.30	217.	24.16
26.	10.96	218.	3.19
28.	1.24	221.	7.60
29.	3.25	223.	3.54
31.	9.58	229.	3.68
34.	2.15	234.	3.53
37.	2.09	235.	2.67
38.	11.58	237.	5.73
42.	3.53	239.	29.05
44.	6.12	242.	6.94
56.	10.76	243.	4.34
58.	4.47	245.	8.66
59.	14.93	246.	1.29
64.	5.12	247.	11.64
65.	18.74	248.	2.04
67.	2.68	252.	1.34
70.	2.45	253.	1.79
74.	3.23	266.	10.29
75.	1.96	267.	11.22
78.	8.11	269.	3.56
83.	10.00	271.	4.31
84.	2.66	276.	10.51
87.	11.68	278.	1.35
91.	2.77	281.	16.28
92.	2.52	284.	3.99
94.	21.45	288.	3.53
97.	24.28	292.	95.30
100.	4.15	295.	15.33
102.	17.27	301.	15.30
106.	3.18	308.	2.67
110.	8.38	309.	7.26
112.	7.35	313.	2.35
113.	2.45	322.	2.04
115.	2.21	323.	4.09
117.	6.89	324.	2.41
122.	2.02	326.	21.69
130.	9.19	332.	2.45
131.	6.44	333.	2.45
133.	4.97	334.	1.94
137.	10.92	336.	10.19
138.	4.26	337.	1.16
143.	2.57	338.	11.01
144.	13.72	344.	4.48
145.	2.51	345.	3.19
147.	22.04	346.	2.51
151.	2.37	349.	3.25
152.	1.47	350.	1.70
155.	4.15	351.	1.71
160.	35.66	357.	16.11
163.	7.35	361.	30.68
167.	7.15	363.	14.51
168.	2.67	366.	4.73
177.	17.28	367.	3.56
179.	2.67	371.	6.21
181.	2.68	372.	22.72
183.	8.22	382.	4.01
185.	1.66	383.	4.62
195.	6.89	385.	6.94
204.	14.83	388.	5.19

З місячних вкладок нових родів обезп. $1,018.06

Разом від членів	$33,784.37
Процент від бондів	1,112.50
Процент від моргеґів	1,975.92
Сплати моргеґів	462.00
Сирітські части по бл. п.:	
Катер. Колодій, в. 63	200.00
Юрій Губіцький, в. 147	225.00
Раозм	$37,759.79

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

Василь Біда, в. 20	$1,000.00
Ева Климко, в. 37	500.00
Анаст. Галашин, в. 57	500.00
Катер. Колодій, в. 63	500.00
Еміль Щурґот, в. 105	1,000.00
Яремій Стира, в. 137	500.00
Юрій Губіцький, в. 147	500.00
Гр. Дмитришин, в. 159	1,000.00
Михайло Кіт, в. 178	1,000.00
Марія Стефанів, в. 186	1,000.00
Фил. Кривий, в. 198	1,000.00
Анна Вороняк, в. 237	750.00
Анна Лазорко, в. 269	500.00
Сенько Капітан, в. 269	500.00
Онуфрій Кирик, в. 282	1,000.00
Семен Сенюк, в. 288	500.00
Лука Гальва, в. 296	1,000.00
Еміль Касенчар, в. 338	1,000.00
Юрій Пукас, в. 369	100.00
Катер. Швець, в. 370	1,000.00

Випдати з нового посмертного фонду:

М. Ординський, в. 130, зворот готівки з нових родів	148.48

Запомоги з фонду запомогового:

Юрій Лопух, в. 2	50.00
Василь Пухта, в. 15	75.00
Михайло Брага, в. 32	75.00
М. Нагребецький, в. 48	75.00
Пилип Бирка, в. 56	50.00
о. Іван Волощук, в. 70	50.00
Андрій Фурґалець, в. 108	50.00
Іван Фариняк, в. 109	50.00
Катерина Качмар, в. 140	50.00
Тимко Кулеба, в. 157	50.00
Яким Орисик, в. 164	50.00
Микола Білий, в. 179	200.00
Атанас Чорномаз, в. 192	50.00
Стефан Паробій, в. 193	50.00
Анна Боднар, в. 206	50.00
Й. Бардачевський, в. 206	50.00
Йосиф Мадай, в. 221	50.00
Гр. Семенович, в. 233	50.00
Іван Добуш, в. 235	100.00
Іван Паховка, в. 240	50.00
Андрій Сайчук, в. 270	75.00
Стефан Гомзяк, в. 276	75.00
Іван Бабич, в. 276	50.00
Марія Чайковська, в. 284	50.00
Марія Баран, в. 333	50.00
Теодор Полянич, в. 336	50.00
Анна Сорока, в. 339	50.00
Ів. Недзельський, в. 396	50.00

Виплати з фонду народного:

Свобода за магазин	327.80
Портрет бл. п. С. Ядловського	140.25

Виплатк з фонду сирітського по бл. п.:

Катерина Іванців, в. 211	300.00
Михайло Бобак, в. 111	121.00
Атанас Дошна, в. 12	84.21
Ст. Ковальчик, в. 248	376.68
Михайло Шарон, в. 76	130.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орґан	4,021.80
Податок від реальности	1,353.30
Платня гол. уряду	560.00
Книги для відділів	107.80
Асекурація реальности	28.88
Податок за воду	4.14
Печатки для гол. предс.	5.00
Канцелярійні видатки, почта, телефон	35.97
Інвестиція готівки в моргеґах	102,400.00
Разом	$126,720.31

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. жовтня остала	$516,416.70
Прихід за листопад	37,759.79
Разом	$554,176.49
Розхід за листопад	126,720.31
Готівка з кінцем міс. листопада остає	$427,456.18

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 427,456.18
Моргеґі	1,163,639.50
Бонди	459,990.80
Реальність	125,000.00
Разом	$2,176,086.48

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,573,874.45
" резервовий	314,162.19
" запомоговий	67,504.48
" адміністрац.	14,364.93
" народний	8,540.16
" конвенційний	6,838.65
" сирітський	190,701.62
Разом	$2,176,086.48

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за листопад 1929 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	25.50	20.	6.30
2.	21.20	21.	9.00
3.	11.70	22.	16.43
4.	2.70	23.	2.95
5.	6.30	24.	16.90
6.	2.25	25.	1.60
7.	26.35	26.	3.70
8.	17.10	27.	2.05
9.	22.95	28.	24.55
10.	5.20	29.	22.05
12.	2.50	30.	17.65
13.	5.20	31.	17.77
14.	1.60	33.	4.95
15.	3.60	34.	23.40
16.	11.05	35.	2.50
17.	4.50	36.	2.25
18.	9.45	38.	20.70

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
39.	10.12	210.	4.50
41.	1.15	211.	7.70
42.	9.90	212.	2.55
43.	5.00	213.	24.30
44.	25.20	214.	10.80
45.	13.28	217.	38.93
46.	1.15	218.	38.70
47.	3.15	219.	4.50
48.	6.80	220.	17.33
50.	7.45	221.	19.60
51.	1.13	223.	25.65
52.	75	224.	1.35
53.	6.30	226.	2.50
54.	3.60	227.	5.65
56.	22.95	228.	4.10
57.	9.25	229.	16.20
58.	13.30	230.	33.30
59.	14.40	231.	6.53
60.	1.58	232.	6.10
61.	5.63	233.	68
62.	6.75	234.	28.35
63.	23.63	235.	8.10
64.	7.05	236.	5.20
65.	37.15	237.	16.20
66.	4.05	238.	2.75
67.	17.55	239.	29.03
68.	1.80	240.	1.00
69.	5.40	241.	10.25
70.	24.75	242.	12.85
72.	9.75	243.	17.45
73.	9.23	244.	4.00
74.	1.60	245.	19.13
75.	18.25	246.	4.50
76.	30.37	247.	29.95
77.	9.00	248.	4.80
78.	3.65	250.	1.35
80.	4.30	251.	12.15
81.	7.90	252.	7.90
82.	7.90	253.	5.36
83.	15.98	254.	3.60
86.	8.55	255.	4.05
87.	16.65	257.	3.15
88.	90	258.	4.50
89.	3.60	259.	17.55
90.	29.05	261.	2.05
91.	25.45	262.	6.52
93.	3.60	263.	7.95
94.	16.20	264.	3.15
95.	5.65	265.	2.25
96.	20.05	266.	5.40
97.	19.80	267.	4.05
98.	6.55	268.	5.18
99.	21.60	269.	4.50
100.	7.00	270.	19.15
102.	34.13	271.	3.15
103.	6.75	273.	12.15
104.	20.70	274.	12.15
105.	11.50	275.	7.65
106.	6.25	276.	60.70
107.	9.00	277.	4.73
108.	8.35	278.	9.50
109.	13.50	280.	2.85
110.	75	281.	2.25
112.	19.15	282.	30.20
113.	6.75	283.	6.30
114.	8.80	284.	2.05
115.	1.25	285.	3.60
116.	12.15	286.	3.60
117.	1.60	288.	24.98
118.	3.15	289.	5.62
120.	18.23	290.	4.75
121.	16.95	292.	22.95
123.	11.05	293.	1.35
124.	14.35	294.	5.85
126.	2.70	295.	24.70
127.	12.85	296.	19.45
128.	7.70	297.	3.45
129.	2.25	298.	6.75
130.	11.50	299.	3.60
131.	8.55	300.	18.70
132.	17.10	301.	11.50
133.	8.33	302.	75
135.	5.40	303.	1.80
136.	21.60	305.	5.65
137.	27.00	306.	50
139.	4.75	308.	17.10
140.	6.10	309.	4.05
141.	2.25	310.	5.85
142.	10.35	312.	10.80
144.	3.60	313.	50
145.	2.70	314.	1.60
146.	11.70	316.	22.50
147.	59.18	317.	12.45
148.	4.50	318.	12.15
149.	6.98	320.	8.23
150.	1.65	321.	20.50
151.	7.45	322.	2.70
152.	3.35	323.	9.00
155.	49.30	324.	9.75
156.	13.05	326.	13.95
157.	1.35	327.	3.85
158.	90	328.	2.70
159.	10.58	330.	3.45
160.	10.80	331.	7.20
161.	11.55	332.	9.00
162.	3.15	333.	12.40
163.	8.55	334.	13.75
164.	10.80	335.	5.75
165.	2.95	336.	19.75
166.	1.80	337.	1.15
167.	4.50	338.	25.90
168.	23.85	339.	12.60
169.	75	340.	3.15
170.	12.60	341.	10.58
171.	25	342.	28.15
172.	1.75	343.	3.40
173.	6.08	344.	5.40
174.	3.60	345.	14.65
175.	9.00	346.	5.20
176.	4.10	347.	5.65
177.	6.75	349.	10.10
179.	24.08	350.	2.03
181.	13.05	351.	4.95
182.	12.15	352.	7.65
183.	3.35	355.	3.60
185.	5.90	356.	1.15
187.	90	357.	3.85
188.	4.75	358.	4.05
189.	2.70	359.	4.75
191.	6.98	360.	11.95
192.	6.55	361.	26.55
193.	7.65	362.	9.00
196.	2.70	363.	18.90
197.	90	364.	20.70
198.	3.40	365.	13.95
200.	11.25	366.	3.60
201.	6.10	367.	15.80
203.	6.30	368.	1.60
204.	12.85	369.	24.10
205.	4.50	370.	8.80
206.	46.58	371.	14.40
207.	6.53	372.	50
208.	2.70	374.	5.18
209.	12.15	377.	50

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
378.	1.80	385.	22.28
379.	5.85	388.	14.85
380.	4.73	396.	13.50
381.	4.05	400.	14.85
283.	9.25	401.	4.05
384.	14.85		

З місячних вкладок	$3,422.73
Процент від бондів	475.00
Разом	$3,897.73

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

Юрій Швед, в. 9	13.00
Параска Мельник, в. 164	26.00

Випдати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	290.00
Свобода за діточий журнал	655.70
Видатки канцелярійні	15.00
Інвестиція готівки в моргеґах	12,000.00
Разом	$12,999.70

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. жовтня остала	98,614.80
Прихід за листопад	3,897.73
Разом	$102,512.53
Розхід за листопад	12,999.70
Готівка з кінцем міс. листопада остає	$89,512.83

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$89,512.83
Моргеґі	52,100.00
Бонди	36,623.00
Разом	$178,235.83

Стан довжний:

Фонд посмертний	$136,351.73
" адміністрац.	41,884.10
Разом	$178,235.83

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Петра і Павла, від. 220, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 14. грудня, точно в 7.30 вечером. Проситься всіх членів прибути хоч раз на рік. Буде справозданнє з цілого року і вибір уряду на 1930 рік і розданнє календарів, бо секретар не буде носити 2—3 рази. Довгуючим членам пригадується, щоб вирівнали свої залеглости, бо можуть бути суспендовані. Не явившийся на мітінґу буде платити кару після статута. — Даниїл Костик, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 15 грудня, в годині 12.30 в полудне, в гали парафіяльній при Оклей і Райс улицях. Проситься членів прибути на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Також будеться роздавати календарі на 1930 рік по 30 центів за один. Присутність кождого члена конечна. — В. Станкевич, предс.; В. Пилипів, кас.; М. Семків, секр.

ЮНҐСТАВН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 15 грудня, точно в годині 2-ій пополудни, в гали при Franklin улици. На мітінґу буде справозданнє урядників і контр. комісії і вибір уряду на 1930 рік. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Обовязком є кождого члена явитися на річний мітінґ; не явившийся член платить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Павловський, пр.; Й. Білик, секр.; Н. Щурко, кас.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 34, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членкинь, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 15 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній при East 31st St. і Charlton Ave. Обовязком є кождого члена прийти на час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючим членам пригадується, щоб вирівнали свої залеглости перед річним мітінгом. Буде справозданнє за 1929 рік і вибір нового уряду на 1930 рік, буде розданнє календарів, за котрий кождий член має заплатити 30 ц. Проситься тих членів, котрі отримали листи своїх дітей повиш 18 літ до переходу в старші члени прийти на сей мітінґ і виповнити аплікації. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Дм. Козопас, пр.; Іван Віняш, кас.; Іван Чмирид, фін. секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 15 грудня, в годині 12.30 в полудне, в гали парафіяльній при Оклей і Райс ул. Проситься членів прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде розданнє календарів на 1930 рік, за котрий кождий член має заплатити 30 ц. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — В. Станкевич, предс.; В. Пилипів, кас.; М. Семків, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів і членкинь, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 15 грудня, в годині 2-ій пополудни, в Union Hall, 2748 Lagrange St. Проситься всіх членів прибути на мітінґ, бо є важні справи. Буде вибір уряду на 1930 рік. Контрольна комісія здасть справозданнє за цілий рік. На мітінґу будеться збирати добровільні жертви на Сиротинець-Захист при У. Н. Союзі. Також тих членів, що мають посвідки від секретаря, що зложили жертви на Народний Дім, проситься принести на мітінґ, так, щоби новий секретар перебрав се на себе. Не явившийся на мітінґ член або урядник запдатиткару. після ухвали. — Ів. Кульчицький, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 234, отсим повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в пятницю, 13-го грудня, в годині 7.30 вечером точно, в У. Н. Домі, 214-216 Фултон, Стр. Обовязком є кождого члена прибути на мітінґ і вирівнати свої залеглости, щоб урядники і контрольна комісія могли здати звіт на річнім мітінґу. На мітінґу будеться роздавати календарі, за котрий кождий член має заплатити 30 ц. Члени, котрі не вирівнають свої хзаглегпостий сего місяця, будуть суспендовані. Будемо принимати без оплати вступного, то зі, котрі ще не є членами, повинні скористати з доброї нагоди. — І. Ґенеґа, предс.; Ю. Ґвіздь, кас.; К. Пілат, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 192, подає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що річний мітінґ відбудеться 15 грудня, в годині 2-ій пополудни, в неділю, в гали Сітізенського Клюбу, 222 King St. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є богато справ до полагодження. Не явившийся на мітінґу член підлягає карі після ухвали. — М. Сторожинський, предс.; А. Чорнобай, кас.; Н. Німий, секр.; І. Німий і Я. Політило, контрольори.

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 82, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 15 грудня, в годині 1-ій пополудни. Проситься всіх членів і членкинь прибути на річний мітінґ. Буде справозданнє з цілого року і буде вибір уряду. Довгуючі члени мусять прибути на мітінґ і вирівнати свої вкладки. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Мітінґ відбудеться у Йосифа Пішка, число дому 79. — Олекса, Дзвро, предс.; Іван Півінський, кас.; Теодор Шиляк, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 15 грудня, в годині 12.30, в гали парохіяльній, при Чарлс Стріт. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Буде справозданнє контр. комісії і справозданнє доглядачів хорих. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Мих. Пик, предс.; П. Турчин, кас.; М. Кобилянський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Подільська Січ, від. 141, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в годині 1-ій пополудни, в неділю, 15 грудня, в гали церковній при Clippert і Edward улицях. Проситься членів прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження і буде вибір уряду на 1930 рік. Довгуючих членів взиваеться прийти на сей мітінґ і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Іван Ґирльовський, секр.

СТ. УІС, МО. Бр. св. Володимира, від. 179, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 15. грудня, в У. Н. Домі, 1523 Гікори ул., в годині 1-ій пополудни. Обовязком є кождого члена прибути, бо будемо мати богато справ до полагодження. Буде також справа Сиротинця. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглости, бо інакше не будуть мати права голосу на зборах. Контр. комісія здасть звіт за 1929 рік, по чім відбудесь вибір уряду на 1930 рік. Не явившийся член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — Мих. Дмитришин, предс.; Мих. Кульчицький, кас.; Теодор Владика, секр.

МОНЕСЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 15. грудня, в звичайнім місци, в годині 2-ій пополудни. На тім мітінґу відбудеться вибір уряду на 1930 рік. Буде справозданнє уряду і другі важні справи. Обовязком членів є придбати нових членів. Кождий з обовязаний бути на тім мітінґу. — Ник. Хомош, предс.; Ник. Куц, кас.; Франко Янковський, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 357, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в годині 1.30 пополудни, в неділю, 15. грудня, в гали Мус при Кінґ ул. Буде справозданнє касове, вибір уряду на 1930 рік і другі важні справи. Обовязком є кождого члена прийти на час. — Теодор Пентелай, предс.; Андрій Візний, секр.

ФРЕНКФОРД, Филаделфія, Па. Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 288 У. Н. С., повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, дня 14-го грудня в Українськім Горожанськім Клюбі 2171 Wakeling St. Проситься всіх членів прибути точно в годині 6.30 вечер, бо є важні справи до полагодження і буде вибір нового уряду на рік 1930. Неявившийся на сей мітінґ член заплатить кари $1, а урядник $2. — За уряд: М. Орляк, предс.; І. Дулеба, кас.; С. Гладчук, секр.

ДЕТРОЙТ, МІЦ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 292 УНС, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го грудня в годині 12.30 пополудни в гали парохіяльній при Clippert і Edward St. Кождий член має прийти на сі збори і вирівнати свої вкладки за рік 1929, так щоб мож замкнути рахунки для контрольної комісії до річного мітінґу. Проситься всіх членів застосуватись після сього оголошення, а тим заощадите урядникам часу і праці до точного справоздання на річний мітінґ. Кождий член отримає календар від У. Н. Союза. Обовязком є тих членів, що мають діти а ще не вписані до У. Н. Союза, негайно їх вписати. — Д. Запотічний, предс.; Петро Кізел, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 367 УНС, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться дня 15-го грудня 1929 р. в церковній гали під ч. 303 Hudson Ave. в 2-гій годині пополудни. Обовязком кождого члена явитись на цім мітінґу та вирівнати всі залеглости, котрі хто довгує. На цім мітінґу будемо вибирати відділовий уряд на рік 1930., а також повинно кождого члена зацікавити річне справозданнє відділових урядників та річний фінансовий звіт. Члени, суспендовані в листопаді, зобовязані явитись на мітінґу та вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть виключені як з відділу, так і з Союза. Члени неявившіся на річних зборах, підлягають 50 ц. кари, а урядник $1. — За уряд: Н. Сорохтей, предс.; М. Микитин, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 3 УНС в Елизабет, Н. Дж., повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в четвер веечр, дня 12-го грудня 1929, о годині 7.30. На цей мітінґ кождий член обовязаний явитись. — Уряд.

СТИМСОН, ПА. Бр. св. Василія, від. 43 УНС, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, дня 15-го грудня о годині 2-гій пополудни на гали Григорія Ковалі 62 Ovego St. Буде річне справозданне старих урядників а по вибір нових на 1930 рік. Будемо принимати нових членів до Братства і У. Н. Союза без вступного. Довгуючих членів проситься вирівнати довги хоч раз в році. Хто не вирівнає довгу, буде суспендований після статута. Неявившийся член на збори, підпаде карі після ухвали Братства. — Сафрон Телічко, пр.; Василь Лагода, секр.

АЛТУНА, ПА. Бр. Неп. Зач. Пр. Богородиці, від. 145, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 15 грудня, в годині 4 пополудни, в гали церковній. Обовязком є кождого члена явитись на мітінґ, бо буде вибір уряду на 1930 і другі важні справи. Довгуючих членів проситься вирівнати свої довги. — Н. Крамар, предс.; кас.; І. Олексин, секр.